

وانه‌کانی دارشنتی وینه کیشان

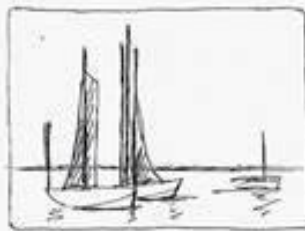
قوناغی سییه‌م / وینه‌کیشان

ناماده‌کردنی:

پ.ی.د. هیفاء نه‌حماد محمد

"S" or Compound Curve.

Cross.

Triangle.

Steelyard

Radiating Lines.

"O" or Circular

چەمكى دارشتنى وئەيى

دارشتنى وئەيى/ پىكھاتووه لە رووداوھەكانى يەكگرتن و يەكخستن لەنۆوان پىكھاتە جياوازەكانى كارى ھونەريدا لە رىگەي پرۆسەكانى رىكخستن و رىكخستنەوھ و شىكردئەوھ و دامەزراندن و سەرىنەوھ و زىادکردن و گۆران لە شىوھەكان و پلە رەنگەكان و بەھا رووناكیەكان و سىبەر و بۆشایىيەكان و پىكھاتەكانى تر، رسكن دەلۆيت دارشتن مانای دانانى زۆر شت ھەيە ، بۆ ئەوھى لە كۆتاييدا بىتتە يەك شت. سروشتى بوونى ھەريەك لەو توخمانە بە شىوھەيەكى كارىگەرەنە بەشدارى لە كارى كۆتاييدا دەكات. لە دارشتن دا دەبىت شتىكى ديارىكرائو بىت و بىتتە ھۆى رۆل و چالاکى پىويست لە رىگەي پەيوەندى لەگەل پىكھاتەكان و يەكخستن يان يەكخستن لە كارى ھونەريدا واتە دارشتن برىتییە لە پىكھانان و ھەماھەنگى ھەموو تايبەتمەندييە پىويستىيەكانى ھەك فۆنت و بۆشایى و رەنگ ھتد. لە ھەموو رووداوھەكانى پوختەدا، ھەموو ئەو توخمانەي كە تىيدا دروستكرائون كارلۆك دەكەن لە يەك شىوازى گونجاو.

(مەبەست لە دارشتن): برىتییە لە گەيشتن بە شىوازى پىكھەيى كاتىك فراوان دەبىت بۆيە دارشتن ھونەري رىكخستنە بە شىوھەيەكى رازاوە بۆ ئەو توخمە جياوازەنەي كە بۆ وئەنگر بەردەستن بۆ دەرپرینی ھەستى خۆى.

(پاول) جەختى لەسەر گرنكى پرۆسەي پىكھاتەي دارشتن كردهوھ و گوتى كە تابلۆكە وردە وردە لە رىگەي رەھەندە نوئى و گرنگەكانەوھ بەرھو پىش دەچىت ، گونجاو نىيە دواتر ھەك پرۆسەي دامەزراندن يان بنىاتنان ئاماژەي پى بکەين، بەلام پىويستە ناوى پىكھاتەي پى بەدين.

(نارنەيم) ئاماژەي بەوھ دا كە دىنامىكى پىكھاتەي دارشتن تەنيا كاتىك سەرکەوتوو دەبىت كە جوولەي ھەر پارچەيەكى لە رووى لۆژىكىيەوھ گونجاو بىت لەگەل جوولەي گشتى داىبنكردى پىكھاتەيى. كارى ھونەري پىگەيەكى دىنامىكى زالە، كە بزوتنەوھەكە تىشك دەداتەوھ بۆ مەوداي گشتى كارەكە.

(بنىاتنان) برىتییە لە پرۆسەي يەكبوون و يەكخستن لە نۆوان پىكھاتە جياوازەكانى كارى ھونەري لە رىگەي رىكخراو و دامەزراندن و زىادکردن و گۆرینی شىوھەكان و پلە رەنگەكان و بەھاكانى كأل و سىبەر و بۆشایىيەكان و پىكھاتەكانى تر. لە دروستکردندا دەبىت ھەموو شتىك روون بكرىتەوھ و پىناسە بكرىت و رۆلى پىويست لە رىگەي پەيوەندييەوھ لەگەل پىكھاتەكانى تر دا بگىرئىت.

چەمكى دارشتن لە وینەكیشانی ھاوچەرخدا :

كارى ھونەرى شىۋەكارى برىتېيە لە پىكەينانى توخمە گرنەكان كە پىكەو پىكەتوون بۇ بەدەستەينانى فۆرمىك كە پركراوہ لە چەمكەكان و وزەى دەربرىنى بابەتى بۆى. ھەموو ئەوانە بۇ سىستەمىكى ديارىكاراوى پەيوەندى ھاوبەش و پىكەو بەستەنن بۇ ئەوہى بىكەن بە قەوارەيەكى ئۆرگانىكى يەكپارچە لەخۆيدا. گرنەتەين ئەم توخمانە برىتەين لە :

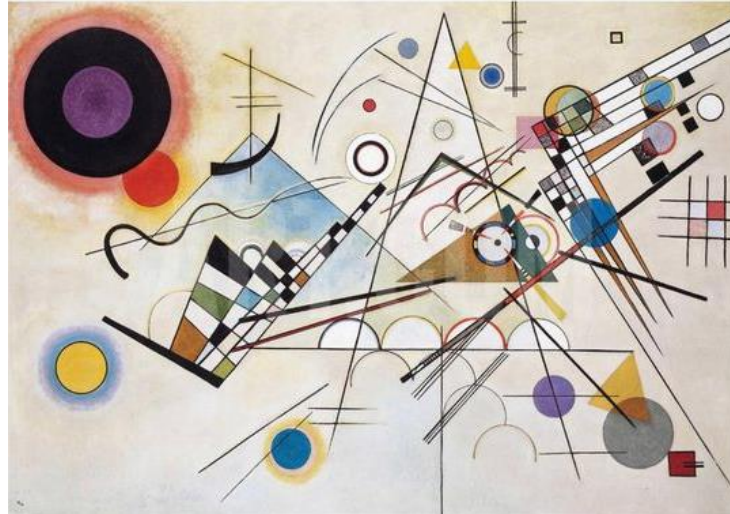
1_ **خال و ھىل:** نىشانەى بى ھەندىيە كە برىتەيە (لە تواناى دروستكردنى شىۋاز و دەربرىنى رىتم و جولە و تواناى ئەوہى ھەيە بىتە جىگای سەرنج يان بىتە ناوچەى كاراكتەرى جياكەرەوہ). ئەمەش وەك توخمىكى گرنە لە قوتابخانەى پۆنتاليزم سەريھەئاداوہ. (سوۋرا- پاش نيوەرۆى يەك شەمە ۱۸۸۴)، (شىۋە ۱).

(شىۋە ۱)

ھەر وەھا ھىل كۆمەئىك خالى يەك لەدواى يەك و گرىدان يان جياكەرەوہيە و پىكەتەي ھەموو شىۋەكانە لەناو شىۋەپىدانەكەدا، ھىلى راست بەھايەكى ديارىكاراوى ھەيە، ئەويش ئاراستەكردن و روونبوونەوہ، ھىلى چەماوہ بەھايەكى ھەيە :

نهبوونی روونی ، به لام شکاندن دوو دلی و جیابوونهوهیه. هیئل له سییهرهکاندا کاریگهریهکی لاوازتری ههیه ، پیچهوانهه هیئل له رووناکیدا کاریگهریهکی بههیزی ههیه. (شیوه 2) تابلوی کاندینسکی .

(شیوه 2) تابلوی کاندینسکی

2 _ **رهنگ** : روالهتیکه دهرهکی شیوهکهیه و کاریگهری راستهوخو و زیندووی له پیکهینانی دا ههیه،

چونکه یهکیکه له ئامرازهکانی خودهبرین بهپیئ ئهموونی هونهرمهند و رهنگ تاییهتمندی شیوازی هونهری و ههسته جوانکارییهکانی هونهرمهنده، که بریتیه له (دۆخی کرۆمۆسۆمی که جهسته و هتد لهسهری سپی یا رهشی و یا کهواته و کۆکراوهی رهنگهکان) و رهنگ (دیاردهی فیزیکی سهراچاوه سهرمکییهکانی نور و بینایی له سروشت و مامناوهندی بینایی چاو) و رهنگ تاییهتمندی خوئی ههیه ، لهوانهشه بنچینهی رهنگ ، بههای رهنگ و تیربوونی رهنگ . (شیوه 3) تابلوی رافائیل.

3 - فۆرم و بۆشایی : بهشیکه له جهستهی کارکردنی کاری هونهری که له ریگهیهوه بیرۆکهی هونهرمهند نوێکراوتهوه بریتیه له پلانی گشتی ههر شتیک و چهندین فۆرمی ئەندازهیی ههیه وهک چوارگۆشه و بازنه لاکیشه هتد شیوه سروشتیهکان گوزارشت له بهرد و شاخ و ههور و شیوهی مرۆف و نازم و

رووهک دهکهن و فۆرمهکه دهبیت ناوهروک و مانا ههلبگریت و شیوهکه بهستر اوتهوه به کۆمهڵیک پهپهندی ریکخراوهیی له پیکهاتهی کاری هونهری دا ههروهک چۆن بۆ فۆرمهکهش بیت دوو چهک فۆرمی ئەبستراکت و فۆرمی تاییهتن و چهکی فۆرمی ئەبستراکت که له فۆرمدا پیناسه کراوه مانای تهسکتر یان ههچ واتایهک به ههچ شیوهیهک نیشان دهدات بهلام چهکی تاییهت به پیکهاتتیک پیناسه دهکریت که خاوهنی واتایهکی دیاریکراوه که به فهزلی نهريتیک که له شارستانیهتیکدايه.

(شیوه 4) تابلوی فیرمەر ۱۶۶۰

4 - تیکسچەر : گرنگیهکی روونه بۆ پیکهاتهی کاری هونهری به ههموو جۆرهکانیهوه ، که له ریگهیهوه شتهکان له ئهویتەر جیادهکهینهوه ئهویتەر دهرهوهی قوماشی فهزای سروشتی یان پیشهسازی ئۆبجیکت یان ئۆبجیکتیکی جیاواز که دهیبینن و به دهست ههستی پێ دهکهن. بهکارهینانی هونهرمهند له تهکنیکه جیاوازهکاندا کاریگهری لهسههر سروشتی چنراوهکه و سروشتی بهرهمهینه هونهریه جوانکاریهکهی دهکات و له روالهتتیک جیاوازا له چنراوهکهیدا دهردهکهوئیت چنراویکی زهر دلخۆشی و سههرنج راکیشی پیشنیار دهکات لهگهڵ ئهوشتهی که مادهی رۆنی لهسههر رووی تابلۆکه زیاد دهکات چینی نهرم له رهنگدا کهمتر چهره و شهفافیتهی پیشنیار دهکات ، که له کهمی رهنگهکاندايه که بهکار دئیت له ریگهی ئەدای راستهقینهی شیوهکان ، رهنگهکان و رووبهرهکهی .

(شیوه 5) تابلوی فانکوخ ۱۸۹۰ پشوی نیوهرۆ له کار

قسهکردن لهسهر چهمکی بنیاتنان له پیکهاتهی هاوچهر خدا دهبیت به جۆرهکانی پیکهاتهدا تپهر بیت که بتوانین بچینه ناو میکانیزمی دابهشکردنی شیوهکان لهناو پیکهاتهی تهکنیکیدا و ئەم جۆرهیان له راستیدا بنهما یان یاسای دابینکردن زیاتر له سهربهخۆ یان جیا و گرنگترین یاسا فۆرماتییهکان که رسکن ئاماژهی پیکرد .

یاسا و ریسای دارشتن له لایهن ریسکن

1_ یاسای بنههتی گرنگ : شتی دیار یان گهوره له پیکهاتهکهدا زۆرجار بهر پرسیاره له یهکریزی واته به وتهی هونهرمهند بهپیی ریسکین ئاماژهیهک یان فۆرمیک دیاری بکات له شیوهکانی تر گرنگتره و دواتر ئەم شیوه له دهوری شیوه گهورهکه کۆبکاتهوه و بیانخهپته بهر.

2 _ ياساى دووباره كردنهوه : لهسهر بنه‌ماى په‌يوه‌ندى نيوان پيکهاته‌کانى تابلۆکه به دروستکردنى هه‌ندىک لهو پيکهاته‌تانه ته‌نيا ده‌نگدانه‌ويه يان دووباره کردنه‌وى که‌متر گ‌رنگه بۆ پيکهاته‌کانى تر که جه‌ختيان لئىکراره‌ته‌وه .

4 _ ياساى چه‌ماوه : واته شيوه‌کانى ناو تابلۆکه به‌زۆرى بابته‌ى جوړيکى ديارىکران له چه‌ماوه‌کان يان که‌وانه‌کان که ده‌توانرئيت وئنه بکئيشرئيت بۆ وئنه کردن و ديارىکردنى شيوه دياره‌کانى تئيدا . راسکين وئى که چه‌ماوه‌کان جوانترن له هئيله راسته‌وخۆکان ، بۆيه پئويسته تا نهو راده‌يهى که ده‌کرئيت له شيوه‌ى چه‌ماوه‌کان پيک به‌ئيرئى نه‌ک هئيله راسته‌کان يان گۆشه‌يه‌ک .

3 _ ياساى به‌رده‌وام بوون : به پئيدانى چه‌ند زنجيره‌يه‌ک و به‌رده‌وام بوونى رىکخراوانه‌ى ژماره‌يه‌ک لهو شتانه ئه‌نجام ده‌درئيت که زياتر يان که‌متر له‌يه‌ک ده‌چن و ئه‌م زنجيره‌يه زياتر سه‌رنج راکئيشه کاتئىک په‌يوه‌ندى به هه‌ندىک گۆرانکارى به‌ره به‌ره له سروشتى بابته‌که‌دا هه‌يه يان به‌شئىکى له‌سه‌رى .

(شيوه 6) تابلۆى بيسارۆ دروينه‌وه ۱۸۸۲

5 _ ياساى کۆنتراست يان رووبه‌روو بوونه‌وه : واته تۆنئىکى که‌م و به‌رزى مۆسىقا و رووبه‌روو بوونه‌وه له‌نيوان ره‌نگه جياواز مه‌کاندا به‌تايبه‌تى ره‌ش و سپى له هونه‌رى فۆتۆگرافيدا .

6 _ یاسای گۆرانی هاوبهش : پهيوهنديهکی يهک لايهنه لهگهڼ جوولهی هممووان. هر گۆرانتيک له جووله يان شيوه يهک پيکهاتهدها پيوسته لهگهڼ گۆرانتيک له پيکهاتهکاني ترده بيت.

7 _ یاسای گونجان : سهرهراي جياوازييه بهرچاوهکاني نيوان پيکهاتهکاني تابلوکه له شيوهکان و رهنگهکان ، پيوسته دابهشکردنهکاني مهليکي روون بو کوبونهوهي ريکخراو نيشان بدن

(شيوه 7) تابلوی رامبرانت ۱۶۶۸ رازاندنوهی شوانهکان

8 _ یاسای هارموني : هارموني رهنگهکان و شيوهکان و دهستليداني رهنگهکان و جهختکردنوه لهسهر گرنگی زياتري ئاوازي رهنگ و گرنگی هاوناهنگی له نيوانياندا.

9 _ یاسای تيشكدانهوه : راسکين ليرهده جهختي لهسهر گرنگی تیکه لکردنی هيلهکان و سهرديرهکانيان کردهوه بو ئهوهي کومهليکي تاييه تي جيايان بيت و له ريگهي پهيوهندييه ساده و ئالوزهکانيانهوه جهختي لهسهر گرنگی هارموني يان هارموني هيلهکان کردهوه که زوريک له ياساکاني راسکين هيشتا بهکارده هينریت لهگهڼ ههنديک خوبهخش لهسهر زوريک له ستايله هونهرييه هاوچرخهکان که له سدهي

بیستهمدا دهرکوتن. لیکولینهوهیهکی تری تازمتر له شیوهکان یان شیوازمکانی پیکهاتهکان که له لایهن رډرډوفهوه نهجام دراوه جیادهکاتهوه لهنیوان نهم جوړه پیکهاتانه.

1 - پیکهاتهکانی بلاوبونهوه : که تئیدا یهکهکان به شیوهیهکی هاوړهگمز و ریک و پیک دابهش دهکړین بهی ناوهندی تیشکدانهوه یان خالیکی تهکیز یان دووپاتکردنهوه، وهک له کاری بیرگیل بوش.

(شیوه 8) تابلوی بیتر بروگل ۱۵۵۹ کهرنهقال

2 _ پیکهاته ریتیمیهکان : لیرهدا ریتمی بوشایی ههیه ، یان ریتیمیک له دابهشکردنی ریژهیی بوشاییهکان و شیوهکان لهسهر بنهمای ژمارهیهک تهوهره ریکخراون

3 - پیکهاتهکانی جهمسهری : له دوو شیوهی بهرامبهر یان دوو شیوهی بهرامبهر پیک دیت که پهیوهندیکی دینامیکی ههیه

4 _ شیوهپیدانی ناوهند : که پیکهاتهکان تیشک دهادتهوه ، ههناردهی دهکن یان پهیوهندی به خالیکی ناوهندی کیشکردنهوه ههیه

